231. Múte Bourup Egede (Huvudinlägg)

Hr. præsident, ærede alle deltagere.

Afstand har været et meget stort emne i løbet af det sidste halvandet år for os alle i verden. For os i Grønland er afstand en grundforudsætning, da vi bebor et land, der er 2,1 mio. m2 og med en befolkning på 56.000 indbyggere, der er fordelt på 63 beboede steder, hvor den mindste enhed har omkring 10 indbyggere, mens den største har lidt over 19.000.

Covid-19 ændrede denne for os traditionelle måde at tænke afstand på. Med meget kort varsel blev afstanden forkortet til 1 m, siden udvidet til 2 m. Vi troede, at vi var få mennesker. Nu var vi lige pludselig for mange.

Vores geografiske afstand blev et våben mod en usynlig fjende, hvor vi isolerede allerede isolerede steder og lukkede for omverdenen den 18. marts 2020. Vores normale kontakter og sundhedsmæssige struktur, der var tæt forbundet med Danmark og Island, blev afbrudt. Vi var alene.

Heldigvis blev kommunikationsteknologien taget i brug, og især her har vi i Grønland høstet erfaringer. Først blev en systematiseret kontakt til Danmark etableret. Umiddelbart herefter blev der skabt fælles kontakt mellem de nordiske lande. Der blev etableret en systematisk udveksling af erfaringer og viden, som, selv om det blev anvendt forskelligt, på hver sin måde bidrog til et stadig bedre overblik.

Vaccinerne blev introduceret i slutningen af december 2020, og vaccinationsprogrammerne blev udarbejdet i en tæt dialog med andre myndigheder i Norden. Her blev geografien samt det begrænsede antal

doser vacciner samt kravet til muligheden for frysekapacitet til -80 grader en udfordring i Grønland. Selv om der er koldt i Grønland af og til, er det ikke så koldt alligevel.

I Grønland medførte denne erfaringsudveksling mellem fagfolk og politikere, at vi formåede at undgå samfundssmitte med covid-19 helt frem til begyndelsen af august 2021, selv om der er kommet smitte af og til enkelte steder. På nuværende tidspunkt har vi kontrol over smittespredningen og kan forhåbentlig blive ved med det. Men hvad er så læringen i dette? I en meget forkortet version er det følgende:

Ved starten af pandemien blev det klart for os, at der manglede både et nationalt og et internationalt beredskab. Ved lockdown af vores lande blev det alle for sig selv. Vi skulle beskytte vores sundhedsvæsener, så vi kunne beskytte vores befolkninger. Her kunne en fælles tilgang til samarbejde omkring beredskab have været en meget stor fordel. Hvordan samarbejder vi? Hvordan skal kommunikationslinjerne være? Hvilke kriterier skal der være for ind- og udrejse for kritisk personel osv.?

Den anden læring, som er meget væsentlig, er, at vi med fordel kunne have aftalt en vaccinationsdistributionsplan. For os var faste leverancer i portioner en meget stor ulempe. Dette skyldes, at vi grundet vores geografi og infrastruktur ikke kunne gennemføre aldersbetingede vaccinationsprogrammer i store dele af landet, men var nødsaget til at lave massevaccinationer de mindre beboede steder. For at illustrere logistikken i dette tog det os omkring 14 dage at vaccinere en del af Østgrønland med en population på omkring 3.000 mennesker. I Nuuk, vores hovedstad, tog det én dag at vaccinere det samme antal. Dette skal ses i lyset af, at vi fik omkring 500 doser hver anden uge, hvilket ovenikøbet var usikkert. Vi kunne derfor ikke lave disse massevaccinationer, før vi havde opsamlet tilstrækkelige mængder. Dette skete så på bekostning af de større steder og de større byer, hvor de måtte vente, til vi var færdige med de mindre tilgængelige steder. Det vil derfor være en fordel, at der på fællesnordisk plan bliver lavet en distributionsplan, som forhåbentlig aldrig kommer til anvendelse.

Vi lærte også, at det nordiske fællesskab fungerer, og at det fungerer effektivt. Der blev i løbet af de første 3 måneder af pandemien i Norden skabt samarbejdsstrukturer mellem politikere og fagfolk, hvor der samtidig blev lavet anbefalinger for mulige fælles indsatser og løsninger på situationer, som ingen af os havde forestillet os kunne opstå. Et eksempel herpå er den fælles anerkendelse af nordiske tests, men den måske vigtigste og mest værdifulde læring har været, at vi fandt ud af, at vi virkelig har et interessefællesskab nationalt, på tværs af partier, regionalt i Norden og internationalt, der bygger på fælles anerkendelse af vores forskelligheder, tillid og fokus på fælles værdier. Denne erfaring er fra en krise, som verden ikke har set i et århundrede, og vi beviste i fællesskab, at samarbejde og dialog er det bedste våben, vi har til løsning af de udfordringer, der opstår. For vi har stadig væk udfordringer med pandemien, og der er andre udfordringer sikkerhedspolitisk og klimakrisen, der banker på døren, og andre kriser vil også banke på døren.

Så lad os bruge tilliden, samarbejdet og de kræfter, vi har alle sammen. Qujanaq.

Informasjon

Tale nummer

231

Type

Huvudinlägg

Person

Múte Bourup Egede

Dato

03.11.21 15:25